

**Міністерство внутрішніх справ України
Одеський державний університет внутрішніх справ**

**Роль та місце правоохоронних органів
у розбудові демократичної правової держави**

**Матеріали
XII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції**

26 березня 2020 року

УДК 351.74
Р68

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення
статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги

Роль та місце правоохоронних органів у розбудові демокра-
Р68 тичної правової держави: матеріали XII міжнар. наук.-практ.
інтернет-конф., м. Одеса, 26 березня 2020 р. Одеса: ОДУВС,
2020. 268 с.
УДК 351.74

*Даніч М. А.,
магістр 1-го курсу факультету підготовки фахівців для
органів досудового розслідування ОДУВС
Плужнік О. І.,
к.ю.н., доцент, професор кафедри кримінального права та кримінології ОДУВС*

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОЛИВОСТІ ЗЛОЧИНЦЯ, ЯКИЙ МАЄ СЕКСУАЛЬНІ ВІДХИЛЕННЯ ДО ДІТЕЙ

Злочини у сфері статевої свободи та недоторканості являють собою невеликий відсоток від усіх злочинів, що вчиняються, проте мають найвищий показник за латентністю, через те що вони спричиняють не тільки глибокі фізичні травми, а й моральні та психологічні. Це відбувається через різні фактори, як наприклад, через сором зі сторони жертви, побоювання погіршення соціального статусу або через погрози злочинця. Психологічний портрет злочинця є однією зі складових, яка допомагає знайти правопорушника якомога скоріше та виявити певні спільні ознаки всіх злочинів у сфері статевої свободи та недоторканості. Ці знання можуть бути використані для розробки типологій правопорушень або класифікаційних систем, які інформуватимуть рішення щодо розслідування, винесення вироку, лікування та нагляду.

Взагалі поняття сексуального насильства різноманітне, а тому воно стосується різних форм та умов статевих актів, що в свою чергу призводить до роз'яснення різних психологічних категорій злочинців у даній сфері. Так, є дуже актуальним питанням щодо педофілії. Це так зване сексуальне відхилення, яке виявляється у пристрасті вчинювати дії сексуального характеру з дітьми.

Даний діагноз вимагає від людини періодичних, інтенсивних і сексуально збуджуючих фантазій, закликів чи поведінки, спрямованих на дитину, що раніше народжується (як правило, віком 13 років або молодшою) протягом принаймні шести місяців [1].

В узагальненні ВСУ «Судова практика у справах про злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи» наголошується на суспільній небезпеці статевих злочинів проти неповнолітніх, які посягають на їх статеву недоторканність та нормальний статевий розвиток. Дані злочини часто призводять до невинуватих душевних травм у потерпілих осіб, штовхають їх до аморального способу життя [2].

Стилі педофільної поведінки людей різняться. Одні вважають за краще одноразові контакти з випадково зустрінутими дітьми, що може так само пояснюватися страхом перед викриттям і подальшим покаранням. Інші – більш-менш тривалі зв'язки, треті – постійні, для чого можуть йти навіть на оформлення опіки чи піклування. Дані особи вміють здійснювати психологічний вплив, адже, вони намагаються завоювати глибоку прихильність, та навіть любов з боку дитини.

Даний вид сексуального насильства характеризується здійсненням даного правопорушення різними віковими групами. Підлітки зазвичай використовують погрози, залякування своєї жертви, схильні завдавати жертві тілесні ушкодження. Проте, саме підлітки є найнебезпечнішим видом, адже, саме її представники продовжуючи цю діяльність на протязі всього життя стає хронічним педофілом. Зрілі педофіли чоловічої статі використовують масу різноманітних стратегій втягування дітей у сексуальне взаємодія: відпідкупу і умовлянь, до фізичного насильства. Літні педофіли знаходяться у віці біологічного старіння з притаманними цьому віковому періоду захворюваннями, в числі яких може бути органічне ураження головного мозку.

Педофіли, зазвичай, є чоловіки з патологіями в сексуальному плані, закомплексовані, невпевнені в собі, виховані під материнської гіперопікою, нерідко позбавлені в дитячому та підлітковому віці достатнього взаємодія з однолітками. Для злочинців даної сексуальної категорії типова є аутоідентифікація з особистістю матері на тлівельми негативної оцінки особистості батька і відносин з ним [3].

Вчені намагалися систематизувати зовнішні ознаки педофілів, 66 аналізуючи типи тисяч виявлених педофілів і прийшли до висновку, що най частіше це особи невисокого росту, переважно шульга з не високим рівнем інтелектуального розвитку. Проте більшість вчених усе ж таки сходяться на думці, що зовнішні ознаки не відіграють суттєвої ролі при виявленні особи педофіла, вони можуть бути якими завгодно. Через це стає більш складним питанням щодо визначення злочинця через його психологічний портрет [4].

Останнім часом більшість держав намагається посилити покарання та контроль по відношенню до осіб, які скоїли злочини сексуальної направленості. 16 січня 2020 набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження Єдиного реєстру осіб, засуджених за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої особи, та посилення відповідальності за злочини, вчинені проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої особи». Даний реєстр буде закріплений за Міністерством юстиції, який буде відповідати за нього. Доступ до реєстру матимуть прокурори, слідчі, поліція і Госбюро розслідувань. У той же час, право на отримання інформації з реєстру буде у керівників установ освіти, охорони здоров'я або інших установ, що здійснюють нагляд за дітьми [5]. Даний проект, можна вважати вдалим, адже даний реєстр допоможе більш ефективно та швидко розслідувати злочини в даній сфері, а відкритість даного реєстру є обмеженою, так як проглядати даний реєстр зможуть лише окремі особи.

Отже, можна вважати педофілом, особу, яка досягла 16 років, страждала не менше 6 місяців від систематичних незвичайних сексуальних спонукань, фантазій до малолітніх дітей. Хоча дана сфера не сильно досліджена, потрібно виявити той факт, що дані про злочинця мають важливе значення для розкриття та розслідування злочину. Це допомагає у плануванні слідчих версій, розслідування, а також у попередженні злочинів

Література

1. Dominique A. Simons Sex offender typologies / Electronic resource. Accessmode: www.smart.gov/SOMAPI/sec1/ch3_typology.html
2. Про судову практику у справах про злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи: Пленум Верховного Суду України від 30.05.2008 // Відомості Верховної Ради України. 2008. № 5.
3. Гутник А.Д. Социальные представления о сексуальном насилии над детьми / А.Д. Гутник // Психология и право. 2012. № 2. С. 4-5.
4. Арамаленко С.М. Розслідування розбущення неповнолітніх / С.М. Арамаленко. ... дис. 12.00.09 кримінальний процес та криміналістика. Київ, 2017. 242 с.
5. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження Єдиного реєстру осіб, засуджених за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої особи, та посилення відповідальності за злочини, вчинені проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої особи: Закон України від 19.12.2019 \\\ Відомості Верховної Ради України. 2019. № 409-IX.

Бєну І. В. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ДИТИНСТВА В УКРАЇНІ.....	214
Болтянська А. В., Плужник О. І. ДЕТЕРМІНАНТИ КІБЕЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ.....	215
Витяганець О. І. ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО.....	216
Воронцов А. В. ЗЛОЧИННІСТЬ НЕПОВНОЛІТНІХ: ОСНОВНІ ШЛЯХИ ТА ЗАСОБИ ЗАПОБІГАННЯ.....	218
Говорова Г. В. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ЕКОЛОГІЇ.....	220
Грищенко О. А. ДЕЯКІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРЕСИВНОЇ СИСТЕМИ ВИКОНАННЯ ТА ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИДІ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ В ІНСТИТУТАХ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ.....	221
Даніч М. А., Плужник О. І. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОЛИВОСТІ ЗЛОЧИНЦЯ, ЯКИЙ МАЄ СЕКСУАЛЬНІ ВІДХИЛЕННЯ ДО ДІТЕЙ.....	222
Калянова О. Д. ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ НЕТРАДИЦІЙНИХ НАУКОВИХ ЗНАНЬ У ФОРМУВАННІ БЛОКУ ДОКАЗОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В ХОДІ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ..	223
Ковальова О., Усатя Г. ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ СУДОВО-БАЛІСТИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ.....	225
Козловський В. Г. ОПРЕДЕЛЕНИЕ КРИТЕРИЕВ РАЗГРАНИЧЕНИЯ НАХОДКИ ОТ КРАЖИ И ПРИСВОЕНИЯ НАЙДЕННОЙ ВЕЩИ.....	227
Конопельський В. Я. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗВІЛЬНЕННЯ ЗАСУДЖЕНИХ ВІД ДОВІЧНОГО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ.....	229
Кулик Л. М., Ребрик О. О. КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБИ ЗЛОЧИНЦЯ, ЯКИЙ ВЧИНЮЄ НАСИЛЬНИЦЬКІ ЗЛОЧИНИ.....	232
Кулик Л. М., Шульгіна М. А. ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ВЧИНЕННЯ НЕПОВНОЛІТНІМИ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ МОРАЛЬНОСТІ.....	234
Марченко О. А. РОЛЬ СЛІДЧОГО У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ: ЗАКОНОДАВЧІ ПРОГАЛИНИ.....	235
Меркулова В. О. ВИЗНАЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЗМІСТУ ТА СУТНОСТІ СИСТЕМНОГО МЕТОДУ ТАКОГО СТИМУЛЮЮЧОГО МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО ІНСТИТУТУ, ЯК ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	237
Поліщук Д. Г. КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ФАЛЬСИФІКАЦІЮ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ.....	239
Резніченко Г. С. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ДО ЖІНОК, ЗАСУДЖЕНИХ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ, МОЖЛИВОСТІ ПРОЖИВАННЯ ЗА МЕЖАМИ ВИПРАВНОЇ КОЛОНІЇ.....	240
Романюк М. М. ТИПОЛОГІЯ ОСОБИ, ЗДАТНОЇ ВЧИНЯТИ СЕРІЙНІ ВБИВСТВА.....	242
Русавський В. О. ЩОДО КРИМІНАЛІЗАЦІЇ НАКЛЕПУ.....	244
Скиба В. Ю. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ ЗАСУДЖЕНИХ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ.....	245
Старинець Є. А. ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ, ЗБОРІВ (ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПЛАТЕЖІВ): ДЕЯКІ ЗАКОНОДАВЧІ ПРОБЛЕМИ.....	248
Топали Ю. В. КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ: ФОРМИ РЕАЛІЗАЦІЇ.....	249
Фархадов Р. В. ЗЛОЧИННІСТЬ 90-Х РОКІВ ХХ СТОЛІТТЯ В УКРАЇНІ.....	251